

SĂPĂTURILE DE LA ADAMCLISI – *PLATOU EST*

MARGARETA ARSENESCU*, CAROL CĂPIȚĂ*,
MARIA MAGDALENA DUȚESCU ȘTEFAN**, DAN ȘTEFAN**

Rezumat: Săpăturile arheologice de pe platoul situat la 460 m de poarta de est a orașului roman *Tropaeum Traiani* au început în anul 1994, cu scopul de a oferi date privind populația autohtonă, pe baza indiciilor existenței în zonă a unei așezări getice.

Complexul arheologic cercetat între anii 2000–2003 confirmă faptul că așezarea getică, având o suprafață de aproximativ 1 ha, suprapune o altă așezare, aparținând epocii bronzului târziu (cultura Coslogeni).

Cuvinte-cheie: *Tropaeum Traiani*, *Platou Est*, așezare getică, epoca bronzului, cultura Coslogeni

Săpăturile de pe platoul aflat la 460 m de intrarea estică a orașului romano-bizantin *Tropaeum Traiani* au fost demarate în anul 1994, din dorința de a completa, pe cât posibil, istoria locuirii umane din această zonă. Situația din perimetrul cetății nu a permis studierea, în detaliu, a istoriei populației autohtone din regiune, ca și a primelor secole de existență a cetății, așa încât colectivul de cercetare a decis să înceapă o serie de investigații sistematice în afara acesteia. Din cercetările anterioare efectuate în cetate (prin sondaje) și în perimetrul înconjurător (periegheze și sondaje arheologice), se știa că există o posibilă așezare getică, aflată, judecând după o serie de fragmente ceramice găsite la suprafață, în contact cu cetățile elenistice din zonă.

Prima secțiune a fost realizată în anul 1994, fiind urmată de cercetări sistematice extinse, desfășurate, cu scurte întreruperi, până în anul 2005¹ (fig. 1).

Chiar dacă, în primii ani, rezultatele s-au lăsat așteptate, odată cu anul 1998 s-a clarificat faptul că săpătura era realizată la limita unei așezări notabile, elementele de datare relativă fiind cu deosebire fragmentele ceramice (lucrate cu mâna sau la roată, acestea din urmă fiind de factură elenistică sau din epoca romană) și elementele de construcție de factură romană, ca și fragmente ale unor vase mici din sticlă, aparținând epocii romane.

---

* Universitatea București, Facultatea de Istorie; e-mails: m_arsenescu@yahoo.com; carol.capita@istorie.unibuc.ro.

** Muzeul Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe; madi_burton@yahoo.com; danstefan00@gmail.com.

¹ Arsenescu, Căpiță, Olariu 2001; Arsenescu, Căpiță 2002; Arsenescu, Căpiță 2003; Arsenescu, Căpiță 2004; Căpiță 2005; Căpiță, Ene 2006.

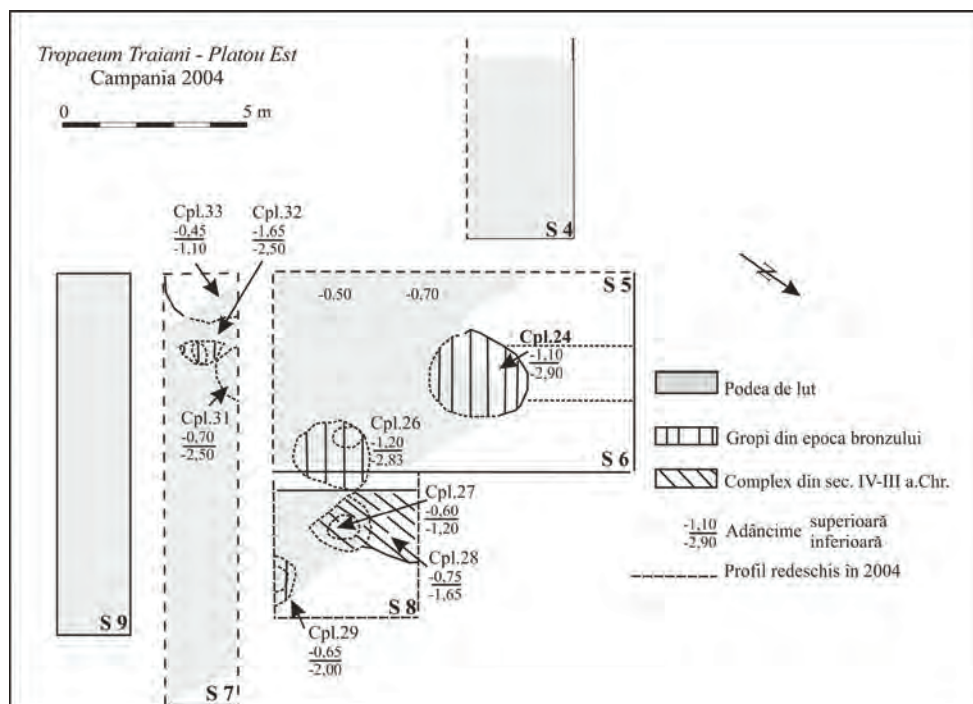

Fig. 1. Adamclisi – *Platou Est*. Planul general al săpăturilor.

În campania din anul 2000, a devenit evident faptul că locuirea getică, căreia îi aparțin structuri de locuire diferite (locuire de suprafață cu nivel de călcare definit de urme de lutuire a podelei pe care s-au găsit vetre de foc sau vase ceramice caracteristice populației locale, getice, precum și importuri de factură elenistică, cu firnis negru; locuințe de tip bordei, săpate în bloc de lut; gropi de provizii sau gropi menajere), suprapune, pe alocuri, o așezare care aparține epocii bronzului târziu în sud-estul României, respectiv culturii Coslogeni².

Astfel, în secțiunea 5/2000 cu prelungire în secțiunea 6/2001 și, în final, prin demontarea martorului stratigrafic dintre cele două secțiuni paralele (în anul 2002) a fost cercetată o groapă (complexul 24/2002)³ în formă de clopot, care a fost surprinsă în profilul celor două secțiuni la adâncimea de cca 0,90 m și care, la adâncimea de cca 2,20 m, conținea o cantitate impresionantă de vase ceramice, unele parțial întregibile, sparte intenționat sau sub presiunea pământului și aproximativ 688 de

² Pentru definiția și datarea culturii Coslogeni, vezi Morintz, Angheliescu 1970; Irimia 2010; Bolohan 2016, p. 105–159.

³ Arsenescu, Căpiță 2003.

resturi osteologice de mamifere (porc domestic, vită domestică, ovicaprine, cal domestic) cu urme de descărnare, dezarticulare, ardere sau prelucrare⁴.

Descoperirea, în profilul secțiunii S5/2000, a unui cap de cal (fără alte elemente ale scheletului), asociat cu 12 obiecte cu formă aproximativ circulară (cu diametre cuprinse între 6,5 și 7,5 cm), cu o impresiune alveolată pe una dintre fețe, confecționate dintr-un lut de proastă calitate, ars pe o parte, toate aparținând complexului 24/2002, a fost completată în anii următori (2001–2002) prin dezvelirea întregului complex arheologic menționat mai sus, care conținea și o cantitate mare de resturi cinerare – cenușă, cărbune, pământ ars (fig. 2).

Fig. 2. Adamclisi – *Platou Est*. Complex descoperit în 2001.

Materialul arheologic identificat în complexul 24/2002 este alcătuit din vase de dimensiuni mari, a căror funcție inițială a fost, cu siguranță, cea de depozitare a unor bunuri alimentare. Unele dintre acestea au putut fi reconstituite din loturi ceramice identificate la distanță unele față de altele, în cadrul respectivului complex arheologic. Vasele au urme de ardere secundară (toate aveau urme puternice de arsură pe exterior și în interior), sunt lucrate din pastă grosieră, poroasă, ornamentate cu bandă dublă sub buză sau cu bandă alveolată pe buză (fig. 3–4).

⁴ Stavrescu-Bedivan 2019.

În cadrul săpăturilor efectuate în anul 2003, la câțiva metri de complexul 24/2002, la o adâncime de cca 0,80 m, a fost identificat un alt complex care conținea cinci capete de cai poziționați în formă de stea, cu occipitalele lipite, fără a conține alt inventar, atribuit cu mare probabilitate culturii Coslogeni prin mici fragmente de ceramică grosieră, unele decorate cu brâu alveolar, găsite în imediata sa vecinătate.

Fig. 3. Adamclisi – *Platou Est*. Vas de provizii.

Fig. 4. Adamclisi – *Platou Est*. Vas de provizii.

Stratigrafia, evidențiată pe parcursul săpăturilor efectuate în perioada 2000–2005 de la Adamclisi – *Platou Est* și care au ocupat o parte a platoului locuit, ridică o serie de probleme. În linii mari, există următoarea succesiune de straturi: după un strat vegetal (0–0,25 m), urmează un strat cenușiu-granulat, cu material amestecat – fragmente izolate de chirpici și ceramică (romană timpurie, dar și getică și elenistică, puțină ceramică romană târzie și romano-bizantină), antrenată probabil și din zone diferite. Acest strat ajunge până la adâncimea de 0,65 m. Urmează un strat relativ uniform de băltire (între -0,65 și 0,75 m), de consistență dură și care se întinde pe o suprafață mare (apare uniform în secțiunile S5/2000, S6/2001, S7/2003 și, fragmentar, în S8/2003 și S9/2003). Acest strat izolează cea mai mare parte a orizontului din epocile getică și de sfârșit a epocii bronzului. Între -0,70 m și -1,30 m se află un strat gălbui, cu urme de vetre și material ceramic getic (din secolele IV–III a.Chr. și mai puțin din secolele III–I a.Chr.). Stratul este discontinuu și se amestecă, în unele părți, cu ultimul strat, aflat la o adâncime cuprinsă între 0,90 m și aproximativ 2 m (fig. 5). Situația stratigrafică confirmă faptul că pe platoul de la est de cetate se află o așezare getică, care se întinde pe o suprafață de aproximativ 1 ha și care suprapune parțial o așezare mai veche, caracterizată prin ceramică de tip Coslogeni, ale cărei limite topografice și caracteristici nu au putut fi stabilite în acest stadiu al cercetărilor.

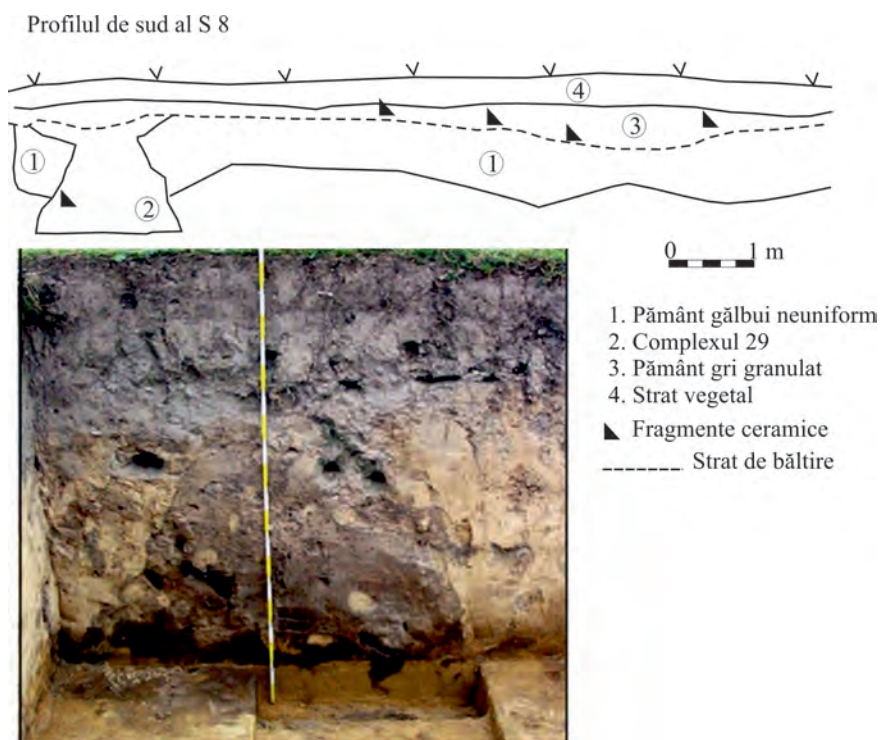

Fig. 5. Adamclisi – *Platou Est*. Complex descoperit în 2003.

BIBLIOGRAFIE

Arsenescu, Căpiță, Olariu 2001	M. Arsenescu, C. Căpiță, C. Olariu, <i>Adamclisi, Platou Est</i> , CCA, campania 2000, Suceava, 2001, p. 22–23.
Arsenescu, Căpiță 2002	M. Arsenescu, C. Căpiță, <i>Adamclisi, Platou Est</i> , CCA, campania 2001, Buziaș, 2002, p. 25.
Arsenescu, Căpiță 2003	M. Arsenescu, C. Căpiță, <i>Adamclisi, Platou Est</i> , CCA, campania 2002, Covasna, 2003, p. 27.
Arsenescu, Căpiță 2004	M. Arsenescu, C. Căpiță, <i>Adamclisi, Platou Est</i> , CCA, campania 2003, Cluj-Napoca, 2004, p. 17.
Bolohan 2016	N. Bolohan, <i>Bronzul târziu la Dunărea de Jos. Componente și relații interculturale</i> , Cluj-Napoca, 2016.
Căpiță 2005	C. Căpiță, <i>Adamclisi, Platou Est</i> , CCA, campania 2004, Jupiter – Mangalia, 2005, p. 18–19.
Căpiță, Ene 2006	C. Căpiță, D. Ene, <i>Adamclisi, Platou Est</i> , CCA, campania 2005, Constanța, 2006, p. 38.
Irimia 2010	M. Irimia, <i>Considérations concernant la fin de la culture Coslogeni</i> , SCIVA 61, 1–2, 2010, p. 31–48.
Morintz, Angheliescu 1970	S. Morintz, N. Angheliescu, <i>O nouă cultură a epocii bronzului în România. Cultura de tip Coslogeni</i> , SCIV 21, 3, 1970, p. 373–415.

Stavrescu-Bedivan 2019

M.-M. Stavrescu-Bedivan, *Resturile osteologice de mamifere descoperite la Adamclisi – Platou Est (2002)*, SCIVA 70, 1–4, 2019, p. 65–71.

ARCHAEOLOGICAL EXCAVATIONS AT ADAMCLISI – EASTERN PLATEAU

ABSTRACT

Archaeological excavations on the eastern plateau from *Tropaeum Traiani* started in 1994 in order to fulfill a gap about the data concerning the native population being known that in the area could be a Getic settlement.

Archaeological features discovered between 2000–2005 confirm the fact that in the area it was a Getic settlement with an area of about 1 ha, which is overlapping another settlement with Coslogeni pottery.

Keywords: *Tropaeum Traiani*, Eastern Plateau, Getic settlement, Bronze Age, Coslogeni culture

LIST OF CAPTIONS

Fig. 1. Adamclisi – *Eastern Plateau*. General plan of the excavations.

Fig. 2. Adamclisi – *Eastern Plateau*. Feature discovered in 2001.

Fig. 3. Adamclisi – *Eastern Plateau*. Vessel for food supplies.

Fig. 4. Adamclisi – *Eastern Plateau*. Vessel for food supplies.

Fig. 5. Adamclisi – *Eastern Plateau*. Feature discovered in 2003.